T091 ATĐ 3 (06) Luận A Tỳ Đạt Ma Đại Tỳ Bà Sa Q6-Tạp Uẩn-Luận về Thế Đệ Nhất Pháp

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 6 89

LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA QUYEÅN 6

THEÁ ÑEÄ NHAÁT PHAÙP (Phaàn 5)

Hoûi: Theá naøo laø Ñaûnh? Ñaùp: Bôûi vì nhö ñænh nuùi, nghóa laø gioáng nhö ñænh nuùi thì ngöôøi khoâng ôû laïi laâu ñöôïc; neáu khoâng coù caùc naïn thì vöôït qua nuùi naøy, tieáp tuïc ñi ñeán nuùi khaùc; neáu coù nhöõng tai naïn thì quay laïi ñi xuoáng phía döôùi. Nhö vaäy, haønh giaû tieán vaøo trong phaàn vò Ñaûnh chaéc chaén khoâng an truù laâu daøi, neáu khoâng coù caùc naïn thì tieán leân ñeán Nhaãn, neáu coù nhöõng hoaïn naïn thì trôû laïi luøi vaøo an truù trong Noaõn. Coù ngöôøi noùi: Phaùp naøy neân goïi laø Haï, bôûi vì Ñaûnh laø thaáp nhaát, thuaän theo phaàn quyeát traïch thì Noaõn laø phaùp baäc Thöôïng. Coù ngöôøi noùi: Ñaûnh naøy neân goïi laø Trung, bôûi vì ôû giöõa Noaõn phía döôùi vaø Nhaãn phía treân. Toân giaû Dieäu AÂm ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: “Thuaän theo phaàn quyeát traïch toång quaùt coù hai loaïi: 1. Heä thuoäc coõi Duïc. 2. Heä thuoäc coõi Saéc. Trong heä thuoäc coõi Duïc, haï thì goïi laø Noaõn, thöôïng thì goïi laø Ñaûnh. Trong heä thuoäc coõi Saéc, haï thì goïi laø Nhaãn, Thöôïng thì goïi laø Theá ñeä nhaát phaùp. Phaùp naøy thuø thaéng ôû trong phaàn thuaän quyeát traïch cuûa coõi Duïc, cho neân goïi laø Ñaûnh. Phaùp kia khoâng neân noùi nhö vaäy. Boán phaùp naøy ñeàu laø phaïm vi cuûa ñònh-phaïm vi cuûa tu, töôùng thöïc haønh Thaùnh haïnh, laø phaùp cuûa coõi Saéc. Caàn phaûi noùi nhö vaäy: Thuaän theo phaàn quyeát traïch toång quaùt coù hai loaïi, neân laø coù theå lui suït, hai laø khoâng theå lui suït. Trong phaàn coù theå lui suït, Haï thì goïi laø Noaõn, Thöôïng thì goïi laø Ñaûnh. Trong phaàn khoâng theå lui suït, haï thì goïi laø Nhaãn, Thöôïng thì goïi laø Theá ñeä nhaát phaùp. Phaùp naøy thuø thaéng ôû trong phaàn thuaän quyeát traïch coù theå lui suït, cho neân goïi laø Ñaûnh.”

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 6 90 Hoûi: Vì sao Tín naøy laïi goïi laø nhoû beù?

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 6 91

Ñaùp: Toân giaû Dieäu AÂm ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: “Coõi Duïc goïi laø nhoû beù, bôûi vì thaáp keùm. Phaùp naøy thuoäc veà coõi Duïc cho neân goïi laø nhoû beù.” Coù ngöôøi noùi Tí naøy neân goïi laø dò löôïng (tuøy theo sai khaùc). Löôïng coù nghóa laø quyeát ñònh tín thuaän aán khaû, cho neân goïi laø löôïng. Noaõn laø thöù nhaát-Ñaûnh laø thöù hai; phaùp naøy khaùc vôùi tröôùc, cho neân goïi laø dò löôïng. Coù ngöôøi noùi Tín naøy neân goïi laø thieåu löôïng (chuùt ít), bôûi vì khoâng an truù laâu daøi trong phaàn vò ñaûnh, nhö haït söông treo treân caønh caây khoâng toàn taïi ñöôïc laâu. Caàn phaûi noùi nhö vaäy: Phaùp Ñaûnh naøy chæ neân goïi laø nieàm tin nhoû beù, bôûi vì thuoäc veà phaàn vò coù theå lui suït thích quaùn veà Tam baûo. Trong naøy, ñoái vôùi Phaät-Taêng phaùt sinh nieàm tin nhoû beù, laø noùi ñeán Tín duyeân vôùi Ñaïo ñeá; ñoái vôùi Phaùp phaùt sinh nieàm tin nhoû beù, laø noùi veà Tín duyeân vôùi Dieät ñeá. Hoûi: Thieän caên Ñaûnh naøy duøng ñaày ñuû möôøi saùu haønh töôùng, duyeân vôùi boán Thaùnh ñeá, taïi sao trong naøy chæ noùi duyeân vôùi Dieät-Ñaïo ñeá chöù khoâng coù khoå-Taäp vaäy? Ñaùp: Bôûi vì döïa vaøo thuø thaéng maø noùi, nghóa laø trong boán Ñeá thì Dieät-Ñaïo laø thuø thaéng vöôït khoûi sanh töû. Laïi nöõa, Dieät-Ñaïo laø hai Ñeá thanh tònh voâ caáu, xa lìa loãi laàm, laø phaùp vi dieäu, laø ñieàu ñaùng tin töôûng, laø nôi phaùt sinh nieàm tin, laø nôi quay veà nöông töïa, cho neân chæ noùi ñeán hai Ñeá naøy. Laïi nöõa, hai ñeá Dieät-Ñaïo, khoâng chæ laø ñaùng tin caäy maø cuõng laø ñaùng mong caàu, bôûi vì khoù coù theå chöùng ñöôïc vaø raát vui möøng; Khoå-Taäp thì khoâng nhö vaäy cho neân khoâng noùi ñeán. Laïi nöõa, bôûi vì laøm cho ngöôøi ñöôïc hoùa ñoä sinh taâm tin töôûng vui thích. Neáu Ñöùc Phaät vì hoï maø noùi veà Khoå-Taäp ñeá, thì hoï daáy leân nghó raèng: Mình töø voâ thæ ñeán nay, vì phieàn naõo aùc haïnh keùm coûi naøy, maø daãn ñeán nhaãn chòu quaû baùo böùc baùch nhieãu loaïn. Leõ naøo coù theå tin töôûng vui thích? Neáu noùi veà Dieät-Ñaïo, thì heát söùc tin töôûng vui thích, khoâng muoán rôøi boû. Vì vaäy, ôû trong naøy chæ noùi veà Dieät-Ñaïo. Coù ngöôøi noùi ñoái vôùi Phaät-Taêng phaûi phaùt sinh nieàm tin nhoû beù, laø noùi ñeán Tín duyeân vôùi Ñaïo ñeá; ñoái vôùi Phaùp phaùt sinh nieàm tin nhoû beù, laø noùi ñeán Tín duyeân vôùi ba ñeá, bôûi vì Ñaûnh duyeân ñaày ñuû vôùi boán Thaùnh ñeá. Hoûi: Duyeân vôùi Dieät-Ñaïo ñeá coù theå nhö vaäy, laø ñieàu ñaùng tin töôûng, laø nôi phaùt sinh nieàm tin, laø nôi quay veà nöông töïa, cho neân caàn phaûi tin töôûng vui thích; duyeân vôùi Khoå-Taäp ñeá taïi sao coù theå nhö vaäy, phieàn naõo aùc haïnh maø daãn ñeán nhaän chòu quaû baùo, gioáng nhö phaân dô raát ñaùng lo sôï chaùn ngaùn, khoâng neân ôû trong ñoù sinh taâm tin töôûng vui thích môùi phaûi?

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 6 91

Ñaùp: Tín coù hai loaïi: 1. Tin töôûng thích hôïp. 2. Tin töôûng vui thích. Ñoái vôùi Dieät-ñeá coù ñuû hai loaïi Tín, ñoái vôùi Khoå-Taäp ñeá tuy khoâng coù söï tin töôûng vui thích maø coù söï tin töôûng thích hôïp, cho neân duyeân vôùi Khoå-Taäp cuõng phaùt sinh nieàm tin. Nhö ngöôøi ñaøo ñaát caàu mong coù nöôùc hoaëc coù baùu vaät, coù ñuû hai loaïi tin töôûng: 1-Tin töôûng thích hôïp, nghóa laø tin töôûng trong loøng ñaát coù nöôùc vaø vaät baùu; 2-Tin töôûng vui thích, nghóa laø tin töôûng nöôùc vaø vaät baùu ñeàu laø nhöõng thöù thaät ñaùng vui thích. Hieáp Toân giaû

noùi: “Bôûi vì lo sôï chaùn ngaùn Khoå-taäp cho neân ca ngôïi Dieät-Ñaïo. Nghóa laø Dieät-Ñaïo naøy vaéng laëng tuyeät vôøi, ngaên chaën vaø ñoái trò caùc phaùp thaáp keùm heøn moïn dô baån cuûa Khoå-Taäp. Nhö ngöôøi bò gioù möa böùc baùch khoå naõo cho neân ca ngôïi vaø taùn thaùn nhaø cöûa. Vì vaäy ñoái vôùi boán ñeá ñeàu coù theå phaùt sinh nieàm tin. Nhöng ñoái vôùi Ñaïo ñeá, cuõng khoâng phaûi laø taát caû coù hai loaïi Tín. Ñoù laø tuøy tín haønh, ñoái vôùi ñaïo cuûa tuøy phaùp haønh, coù ñuû hai loaïi Tín, nghóa laø tin töôûng thích hôïp vôùi phaùp aáy, tin töôûng vui thích vôùi phaùp aáy. Tuøy phaùp haønh ñoái vôùi ñaïo cuûa tuøy tín haønh, chæ coù neân Tín, nghóa laø tin töôûng thích hôïp vôùi phaùp aáy, nhöng khoâng tin töôûng vui thích vôùi phaùp aáy. Tín thaéng giaûi, ñoái vôùi ñaïo cuûa Kieán chí, coù ñuû hai loaïi Tín. Kieán chí ñoái vôùi ñaïo cuûa Tín thaéng giaûi, chæ coù neân Tín. Thôøi giaûi thoaùt, ñoái vôùi ñaïo cuûa Baát thôøi giaûi thoaùt, coù ñuû hai loaïi Tín. Baát thôøi giaûi thoaùt , ñoái vôùi ñaïo cuûa Thôøi giaûi thoaùt, chæ coù neân Tín. Phaät ñoái vôùi ñaïo cuûa Phaät coù ñuû hai loaïi Tín, ñoái vôùi ñaïo cuûa Nhò thöøa chæ coù neân Tín. Ñoäc giaùc ñoái vôùi hai ñaïo coù ñuû hai loaïi Tín, ñoái vôùi ñaïo cuûa Thanh vaên chæ coù neân Tín. Thanh vaên ñoái vôùi ba ñaïo ñeàu coù ñuû hai loaïi Tín.” Trong naøy, Toân giaû muoán laøm cho nghóa tröôùc ñöôïc thaønh laäp, vì vaäy laïi daãn chöùng trong kinh: “Nhö Ñöùc Theá Toân noùi keä cho Ba-la-dieãn-noa Ma-naïp-baø raèng: Neáu ñoái vôùi Phaät-Phaùp-Taêng, sinh khôûi nieàm tin raát beù nhoû, Naøy Nho Ñoàng neân bieát ngöôøi aáy, goïi laø ñaõ ñaït ñöôïc Ñaûnh phaùp.” Hoûi: Thieän caên Ñaûnh naøy coù möôøi saùu haønh töôùng quaùn saùt boán Thaùnh ñeá, taïi sao Ñöùc Theá toân noùi cho Nho Ñoàng (Ma-naïp-baø) laø tin theo Tam baûo? Ñaùp: Bôûi vì Nho Ñoàng ñoái vôùi Tam baûo, vì ngu si meâ hoaëc maø khoâng tin, nhöng Tam baûo thì hieám coù, khoù coù theå gaëp ñöôïc, muoán laøm cho tin hieåu roõ raøng, cho neân noùi keä cho bieát. Coù ngöôøi noùi Nho Ñoàng kia bò khoå laøm cho böùc baùch, mong caàu thoaùt ra maø phaûi ñi ñeán Ñöùc

Phaät , noùi baøi tuïng naøy: “Caùc chuùng sinh bò khoå ñau luoân böùc baùch, khoâng bieát thoaùt ra maø phaûi ñi ñeán Phaät, Chæ nguyeän daïy cho caùch tröø dieät lo sôï, nhö bò noùng giaøy böôùc vaøo hoà maùt.” Caàn phaûi thoaùt khoûi ñau khoå thì khoâng gì hôn ñöôïc Tam baûo, cho neân Ñöùc Phaät daïy cho bieát tin töôûng ñoái vôùi Tam Baûo. Coù ngöôøi noùi muoán laøm cho chuùng sinh ñöôïc hoùa ñoä ôû trong Phaät phaùp heát söùc sinh taâm tin töôûng saâu naëng, cho neân Ñöùc Phaät daïy cho bieát phaùt sinh nieàm tin nhoû beù ñoái vôùi Phaät-Phaùp-Taêng. Neáu Ñöùc Phaät daïy cho bieát veà boán Thaùnh ñeá, thì chuùng sinh ñaõ ñöôïc hoùa ñoä seõ daáy leân nghóa raèng: Chuùng con ñaâu söû duïng nieàm tin saâu naëng laøm gì, phieàn naõo aùc haïnh vaø kieán chaáp ñieân ñaûo nhö vaäy, vì Khoå-Taäp ñeá maø daãn ñeán nhaän chòu quaû baùo? Neáu Ñöùc Phaät daïy cho bieát veà Phaät-Phaùp-Taêng baûo, thì hoï seõ voâ cuøng vui möøng, phaùt sinh nieàm tin heát söùc saâu naëng. Coù ngöôøi noùi tuøy theo haønh giaû tu taäp vui vôùi söï quaùn saùt taùch bieät, nghóa laø haønh giaû tu taäp ôû trong phaàn vò Noaõn vui vôùi söï quaùn saùt taùch bieät veà Uaån, ôû trong phaàn vò Ñaûnh vui vôùi söï quaùn saùt taùch

bieät veà Tam Baûo, ôû trong phaàn vò Nhaãn vui vôùi söï quaùn saùt taùch bieät veà Ñeá. Vì vaäy ñoái vôùi phaàn vò Ñaûnh maø noùi ñeán nieàm tin Tam Baûo. Nhö Ñöùc Theá Toân baûo vôùi A-nan-ñaø raèng: “Nay Ta vì caùc oâng, noùi veà Ñaûnh vaø Ñaûnh ñoïa (lui suït phaàn vò Ñaûnh). Nghóa laø ñeä töû baäc Thaùnh, ñoái vôùi naêm thuû uaån, daáy khôûi thöïc hieän quaùn saùt suy nghó trong phaùp höõu vi duyeân sinh, phaùp naøy laø Voâ thöôøng-Khoå-Khoâng-Voâ ngaõ. Ngöôøi aáy ngay vaøo luùc quaùn saùt suy nghó nhö vaäy, ñaõ coù Nhaãn-coù Kieán, coù mong muoán vui thích-coù hieåu bieát thöïc haønh, coù Nhaãn suy xeùt kyõ löôõng veà caùch nhìn, nhö vaäy goïi laø Ñaûnh.” Hoûi: Taïi sao Ñöùc Theá toân, vì Baø-la-dieãn-noa thì noùi Tín laø Ñaûnh, vì caùc Tyø kheo môùi hoïc laïi noùi Tueä laø Ñaûnh? Ñaùp: Ñöùc Phaät bieát thoâng suoát veà phaùp töôùng, vaø bieát thoâng suoát veà caên khí, ngöôøi caàn phaûi noùi cho bieát thì noùi cho hoï bieát, ngöôøi khaùc khoâng coù naêng löïc naøy cho neân khoâng caàn phaûi hoûi. Laïi nöõa, Ba-la- dieãn-noa truù trong phaïm vi ban ñaàu cuûa nghieäp, chöa luyeän taäp xuyeân suoát nhöõng vieäc laøm, chöa ñaït ñöôïc Xa-ma-tha, chöa tieán vaøo Thaùnh giaùo, chöa tu taäp theo thöù töï, coù nhöõng vieäc ñaõ laøm ñeàu nhôø vaøo duyeân khaùc, nghe Thieân thaàn khaùc ca ngôïi coâng ñöùc cuûa Phaät, ñoái vôùi Phaät sinh khôûi nieàm tin maø ñi ñeán nôi Ñöùc Phaät. Luùc baáy giôø Ñöùc Theá Toân, döïa vaøo Ñaûnh ñaúng löu maø noùi Tín laø Ñaûnh. Tyø kheo môùi hoïc cuøng vôùi

ngöôøi kia traùi ngöôïc vôùi nhau, cho neân noùi cho bieát veà töï taùnh cuûa Ñaûnh. Laïi nöõa, Ñöùc Phaät tuøy theo nhöõng thieáu soùt maø noùi cho bieát, nghóa laø Ba-la-dieãn-noa coù Tueä maø thieáu Tín, cho neân vì ngöôøi aáy maø noùi Tín laø Ñaûnh; Tyø kheo môùi hoïc coù Tín maø thieáu Tueä, cho neân vì hoï maø noùi Tueä laø Ñaûnh. Laïi nöõa, vì ngaên chaën nònh hoùt quanh co vaø ngu si, nghóa laø Ba-la-dieãn-noa laø doøng doõi Baø-la-moân, tuy coù trí tueä maø thieáu nieàm tin thanh tònh, tueä maø khoâng coù tín thì taêng theâm nònh hoùt quanh coù, vì ngaên chaën söï nònh hoùt quanh co aáy cho neân noùi Tín laø Ñaûnh; Tyø kheo môùi hoïc laø doøng doõi Thích-ca, tuy coù nieàm tin thanh tònh maø thieáu trí tueä, tín maø khoâng coù tueä thì taêng theâm ngu si, vì ngaên chaën söï ngu si aáy cho neân noùi Tueä laø Ñaûnh. Laïi nöõa, Ñöùc Theá toân ñaõ hoùa ñoä thì coù ngöôøi lôïi caên, coù ngöôøi ñoän caên, vì ngöôøi lôïi caên maø noùi Tín laø Ñaûnh, vì ngöôøi ñoän caên maø noùi tueä laø Ñaûnh. Nhö lôïi caên vaø ñoän caên; löïc cuûa nhaân-löïc cuûa duyeân, löïc cuûa phaàn beân trong-löïc cuûa phaàn beân ngoaøi, löïc taùc yù nhö lyù beân trong-löïc nghe phaùp töø ngöôøi khaùc ôû beân ngoaøi, löïc töông tuïc taêng theâm do voâ si-löïc töông tuïc taêng theâm do voâ tham, neân bieát cuõng nhö vaäy. Theá naøo laø Ñaûnh ñoïa, cho ñeán noùi roäng. Hoûi: Vì sao trong naøy chæ noùi ñeán Ñaûnh ñoïa, maø khoâng noùi ñeán Noaõn? Ñaùp: Caàn phaûi noùi maø khoâng noùi ñeán, thì neân bieát nghóa naøy coù thöøa. Laïi nöõa, noùi ñeán hôn haún coù suït giaûm (ñoïa), thì ñaõ bieåu hieän roõ raøng veà yeáu keùm. Nghóa laø thieän caên ñaûnh laø hôn haún maø haõy coøn suït giaûm, huoáng gì thieän caên Noaõn yeáu keùm maø khoâng coù lui suït ö? Coù ngöôøi noùi khoâng caàn phaûi vaën hoûi, Toân

giaû khoâng noùi ñeán duyeân lui suït cuûa Noaõn. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì trong kinh noùi, nghóa laø trong kinh chæ noùi Ñaûnh ñoïa chöù khoâng noùi Noaõn ñoïa, Toân giaû döïa vaøo kinh naøo maø soaïn ra luaän naøy, cho neân khoâng caàn phaûi vaën hoûi. Coù ngöôøi noùi luùc töø ñaûnh lui suït, sinh ra nhieàu buoàn raàu khoå naõo, Noaõn lui suït thì khoâng nhö vaäy, cho neân khoâng noùi ñeán. Nghóa laø nhö coù ngöôøi troâng thaáy kho baùu giaáu kín, trong ñoù ñaày aép chaâu baùu, troâng thaáy roài daáy leân suy nghó nhö vaäy: Nay mình maõi maõi chaám döùt goác reã baàn cuøng. Vöøa luùc saép laáy thì boãng nhieân trôû laïi maát heát, ngöôøi aáy luùc baáy giôø sinh ra öu saàu khoå naõo voâ cuøng. Nhö vaäy haønh giaû truù trong phaàn vò Ñaûnh, töï nghó raèng khoâng bao laâu mình tieán vaøo phaàn vò Nhaãn vaø vónh vieãn rôøi boû neõo aùc, sinh nieàm hoan hyû voâ cuøng, sau ñoù lui suït phaàn vò Ñaûnh naøy, luùc trôû laïi truù trong phaàn vò Noaõn thì sinh ra buoàn raàu khoå naõo voâ cuøng, bôûi vì maát ñi lôïi ích toát ñeïp. Giaû söû luùc töø phaàn vò Noaõn

tieán leân ñaït ñöôïc phaàn vò Ñaûnh, luùc aáy haõy coøn chöa coù theå vónh vieãn rôøi boû neõo aùc, cho neân töø ñoù lui suït khoâng sinh ra nhieàu buoàn lo khoå naõo. Coù ngöôøi noùi luùc truù trong phaàn vò Ñaûnh coù nhieàu ñieàu laøm trôû ngaïi, truù trong phaàn vò Noaõn thì khoâng nhö vaäy, cho neân chæ noùi ñeán Ñaûnh ñoïa. Do ñoù noùi nhö vaäy: ÔÛ trong ba thôøi gian, caùc nghieäp phieàn naõo gaây trôû ngaïi cho haønh giaû raát nhieàu: 1- Luùc töø phaàn vò ñaûnh tieán vaøo phaàn vò Nhaãn coù theå caûm ñeán caùc nghieäp phieàn naõo cuûa neõo aùc laøm cho trôû ngaïi heát söùc; Nghóa laø noùi haønh giaû neáu nhö tieán vaøo phaàn vò Nhaãn thì chaéc chaén khoâng coøn thoï sinh trong caùc neõo aùc, Ngaõ ñoái vôùi thaân naøo maø nhaän laáy quaû dò thuïc? 2- Luùc Thaùnh giaû lìa khoûi duïc nhieãm, coù theå caûm ñeán caùc nghieäp phieàn naõo cuûa coõi Duïc laøm cho trôû ngaïi heát söùc; nghóa laø noùi neáu nhö haønh giaû lìa khoûi duïc nhieãm, thì chaéc chaén khoâng trôû laïi thoï sinh ôû coõi Duïc, Ngaõ ñoái vôùi thaân naøo maø nhaän laáy quaû dò thuïc? 3- Luùc ñaït ñöôïc quaû A-la-haùn, coù theå caûm ñeán caùc nghieäp phieàn naõo cuûa thaân ñôøi sau laøm cho trôû ngaïi heát söùc; nghóa laø noùi neáu nhö haønh giaû ñaït ñöôïc quaû A-la-haùn, thì chaéc chaén khoâng coøn nhaän chòu taát caû sinh töû, Ngaõ ñoái vôùi thaân naøo maø nhaän laáy quaû dò thuïc? Coù ngöôøi noùi phaàn vò Ñaûnh khoâng toàn taïi laâu daøi, bôûi vì ñaây laø ranh giôùi cuûa tieán leân hoaëc luøi laïi, phaàn vò Noaõn thì khoâng nhö vaäy, cho neân khoâng noùi ñeán Noaõn ñoïa. Coù ngöôøi noùi luùc truù trong phaàn vò Ñaûnh saép ñaït ñöôïc lôïi ích to lôùn, gioáng nhö Thaùnh giaû ñaït ñöôïc phaùp khoâng suït giaûm-ñaït ñöôïc Nhaãn, dò sinh cuõng laïi nhö vaäy. Nhö Thaát-loä-noa trong hai möôi Caâu-chi chín möôi moát kieáp khoâng rôi vaøo neõo aùc, töø luùc lui suït phaàn vò Ñaûnh thì maát ñi lôïi to lôùn naøy, cho neân noùi laø Ñaûnh ñoïa. Lui suït phaàn vò Noaõn thì khoâng nhö vaäy, cho neân khoâng noùi ñeán. Hoûi: Theá naøo laø Ñaûnh ñoïa? Ñaùp: Nhö coù neân chuùng sinh, gaàn guõi baäc thieän só laéng nghe Chaùnh phaùp, taùc yù ñuùng nhö lyù, tin töôûng phaùp Boà-ñeà cuûa Phaät, chuùng

sinh naøy thoâng thaïo noùi veà taêng tieán tu taäp dieäu haïnh, saéc laø voâ thöôøng, thoï- töôûng-haønh-thöùc ñeàu voâ thöôøng, kheùo thi thieát veà Khoå ñeá, kheùo thi thieát veà Taäp-Dieät-Ñaïo ñeá. Chuùng sinh aáy vaøo luùc khaùc, khoâng gaàn guõi baäc thieän só, khoâng laéng nghe Chaùnh phaùp, khoâng taùc yù ñuùng nhö lyù, ñoái vôùi nieàm tin theá tuïc ñaõ ñaït ñöôïc, giaûm suùt chìm saâu-phaù hoaïi tan taùc-di chuyeån laøm cho maát ñi, cho neân goïi laø Ñaûnh ñoïa. Hoûi: taïi sao soaïn ra luaän naøy? Ñaùp: Tröôùc tuy noùi veà töï taùnh cuûa Ñaûnh, nhöng chöa noùi ñeán Ñaûnh laøm sao ñaït ñöôïc-laøm sao rôøi boû, nay caàn phaûi noùi ñieàu ñoù cho neân soaïn ra luaän naøy. Gaàn guõi baäc thieän só, nghóa laø gaàn guõi baïn toát. Laéng nghe

Chaùnh phaùp, nghóa laø laéng tai nghe kyõ, nhö lyù ñaõ daãn chöùng, cheâ traùch löu chuyeån, ca ngôïi quay veà vaéng laëng, thuaän theo phaùp Du-giaø. Taùc yù ñuùng nhö lyù, nghóa laø töï noäi taâm ñích thöïc hieåu roõ vaø tin töôûng phaùp Boà-ñeà cuûa Phaät. Chuùng sinh naøy thoâng thaïo noùi veà taêng tieán tu taäp dieäu haïnh, nghóa laø bieåu hieän tin töôûng ñoái vôùi Tam Baûo. Saéc laø voâ thöôøng, thoï-töôûng-haønh-thöùc ñeàu voâ thöôøng, laø bieåu hieän tin töôûng xaùc thöïc veà naêm uaån. Kheùo thi thieát veà Khoå ñeá, kheùo thi thieát veà Taäp-Dieät-Ñaïo ñeá, laø bieåu tin töôûng xaùc thöïc veà boán Ñeá. Trong naøy, tin töôûng phaùp Boà-ñeà cuûa Phaät, cho ñeán tin töôûng kheùo thi thieát veà Ñaïo ñeá, ñeàu cuøng bieåu hieän roõ raøng veà phaùp tuøy phaùp haønh; ñieàu naøy vaø ba ñieàu tröôùc, chính laø bieåu hieän roõ raøng veà boán chi cuûa Döï löu, ñoù goïi laø ñaït ñöôïc Ñaûnh. Hoûi: Ñöùc Phaät vì nhöõng chuùng sinh ñaõ ñöôïc hoùa ñoä nhö theá naøo, maø ôû trong phaàn vò ñaûnh bieåu hieän roõ raøng veà Tam Baûo? Laïi vì nhöõng chuùng sinh naøo maø bieåu hieän roõ raøng veà naêm uaån? Laïi vì nhöõng chuùng sinh naøo maø bieåu hieän roõ raøng veà boán Ñeá? Ñaùp: Vì haïng ngu si ñoái vôùi Tam Baûo thì bieåu hieän roõ raøng veà Tam Baûo; vì haïng ngu si ñoái vôùi naêm uaån thì bieåu hieän roõ raøng veà naêm uaån; vì haïng ngu si ñoái vôùi boán Ñeá thì bieåu hieän roõ raøng veà boán Ñeá. Laïi nöõa, vì ngöôøi môùi baét ñaàu hoïc maø bieåu hieän roõ raøng veà Tam Baûo, vì ngöôøi ñaõ luyeän taäp thoâng suoát maø bieåu hieän roõ raøng veà naêm uaån, vì ngöôøi ñaõ vöôït leân treân taùc yù maø bieåu hieän roõ raøng veà boán Ñeá. Laïi nöõa, vì ngöôøi ñoän caên maø bieåu hieän roõ raøng veà Tam Baûo, vì ngöôøi trung caên maø bieåu hieän roõ raøng veà naêm uaån, vì ngöôøi lôïi caên maø bieåu hieän roõ raøng veà boán Ñeá. Laïi nöõa, vì ngöôøi thöïc haønh nghi ngôø maø bieåu hieän roõ raøng veà Tam Baûo, vì ngöôøi thöïc haønh nhieàu ngaõ maïn maø bieåu hieän roõ raøng veà naêm uaån, vì ngöôøi giaùc tueä bò caùc taø kieán laøm toån haïi maø bieäu hieän roõ raøng veà boán Ñeá. Coù ngöôøi noùi nhö vaäy: Vì ngöôøi thích môû roäng maø bieåu hieän roõ raøng veà Tam Baûo, vì ngöôøi thích toùm löôïc maø bieåu hieän roõ raøng veà boán Ñeá, vì ngöôøi thích môû roäng vaø toùm löôïc maø bieåu hieän roõ raøng veà naêm uaån. Ñaây goïi laø ba loaïi vieäc laøm sai bieät. Ñaõ noùi veà ñaït ñöôïc Ñaûnh. Theá naøo laø rôøi boû Ñaûnh? Chuùng sinh aáy vaøo luùc khaùc, nghóa laø luùc ngöôøi aáy taùn loaïn. Khoâng gaàn guõi baäc thieän só, nghóa laø gaàn guõi baïn aùc. Khoâng laéng nghe Chaùnh phaùp,

nghóa laø taùc yù laéng nghe traùi vôùi lyù ñaõ daãn chöùng, ca ngôïi löu chuyeån maø cheâ traùch quay veà vaéng laëng, traùi ngöôïc vôùi phaùp Du-giaø. Khoâng taùc yù ñuùng nhö lyù, nghóa laø töï noäi taâm mình nhaän thöùc sai laïc. Ñoái vôùi nieàm tin theá tuïc ñaõ ñaït ñöôïc, giaûm suùt chìm saâu-phaù hoaïi tan taùc-di chuyeån laøm cho maát ñi, nghóa laø ñoái vôùi nieàm tin theá tuïc cuûa Ñaûnh ñaúng löu ñaït ñöôïc ngay trong phaàn vò Ñaûnh, giaûm suùt chìm saâu-

phaù hoaïi tan taùc-di chuyeån maát ñi. Trong naøy, Toân giaû muoán laøm cho nghóa Ñaûnh ñoïa ñöôïc thaønh laäp, cho neân laïi daãn trong kinh ñeå laøm chöùng, nhö Ñöùc Phaät lieàn vì Nho Ñoàng Ba-la-dieãn-noa maø noùi keä: “Neáu ngöôøi naøo ñoái vôùi ba phaùp, maø lui suït maát ñi nhö vaäy, Thì Ta noùi nhöõng haïng ngöôøi aáy, neân bieát raèng goïi laø Ñaûnh ñoïa.” Hoûi: Nhö theá naøo goïi laø töï taùnh Ñaûnh ñoïa? Ñaùp: Töï taùnh cuûa Ñaûnh ñoïa laø khoâng thaønh töïu, thuoäc veà uaån voâ phuù voâ kyù vaø taâm baát töông öng haønh. Coù ngöôøi noùi luùc tin töôûng thì goïi laø ñaït ñöôïc Ñaûnh, luùc khoâng tin töôûng thì goïi laø Ñaûnh ñoïa. Nhö vaäy thì noùi raèng khoâng tin töôûng töø töï taùnh cuûa Ñaûnh ñoïa. Coù ngöôøi noùi caùc phieàn naõo raøng buoäc, coù theå laøm cho Ñaûnh ñoïa. Nhö vaäy thì noùi raèng caùc phaùp nhieãm oâ laø töï taùnh cuûa Ñaûnh ñoïa. Coù ngöôøi noùi neáu nhö phaùp tuøy thuaän vôùi lui suït thì phaùp aáy goïi laø Ñaûnh ñoïa. Nhö vaäy thì noùi raèng taát caû caùc phaùp laø töï taùnh cuûa Ñaûnh ñoïa, bôûi vì luùc Ñaûnh lui suït thì taát caû caùc phaùp ñeàu laø duyeân taêng thöôïng cuûa Ñaûnh lui suït. Ví duï maø noùi: Phaùp naøy chæ laø giaû thuyeát chöù khoâng coù töï taùnh thaät söï, nghóa laø trong töông tuïc, tröôùc kia thaønh töïu Ñaûnh, nay thì lui suït maát ñi, noùi ñoù laø Ñaûnh ñoïa. Tìm kieám töï taùnh cuûa Ñaûnh ñoïa nhö theá naøo? Nhö ngöôøi coù taøi saûn thì goïi laø ngöôøi giaøu coù, neáu giaëc cöôùp ñi thì goïi laø ngöôøi ngheøo khoù. Ngöôøi khaùc hoûi oâng khoù laáy gì laøm taùnh, traû lôøi ngöôøi aáy raèng xöa toâi coù nhieàu tieàn baïc chaâu baùu, nay bò cöôùp laáy heát thì chæ coù teân goïi ngheøo khoù, laø coù taùnh gì? Laïi nhö coù ngöôøi tröôùc ñaây maëc aùo quaàn, sau bò giaëc cöôùp laáy maát thì thaân hình loõa loà. Ngöôøi khaùc hoûi oâng nay thaân hình loõa loà laáy gì laøm taùnh, traû lôøi ngöôøi aáy raèng tröôùc ñaây toâi coù aùo quaàn, nay bò giaëc laáy maát chæ coøn laïi thaân hình loaõi loà, laø coù taùnh gì? Laïi nhö coù ngöôøi aùo quaàn raùch böôm, ngöôøi khaùc hoûi oâng aùo quaàn raùch böôm laáy gì laøm taùnh, traû lôøi ngöôøi aáy raèng aùo quaàn toâi tröôùc ñaây laønh laën, nay raùch böôm thì chæ goïi laø aùo raùch, seõ coù taùnh gì? Nhö vaäy haønh giaû tröôùc kia thaønh töïu phaùp Ñaûnh, nay thì lui suït maát ñi, noùi ñoù goïi laø Ñaûnh ñoïa, khoâng coù töï taùnh naøo khaùc. Bình xeùt raèng caùch noùi thöù nhaát laø hôïp lyù, ñaây chính laø thuoäc veà thaâu nhieáp. Coøn coù nhöõng phaùp töông töï nhö vaäy, trong baát töông öng thì baát töông öng haønh voán coù nhieàu loaïi. Theá naøo laø Noaõn, cho ñeán noùi roäng. Hoûi: Vì sao goïi laø Noaõn? Ñaùp: Trí chuyeån töø caûnh, cho neân coù Noaõn trí thuø thaéng phaùt sinh coù theå ñoát chaùy cuûi cuûa caùc phieàn naõo, vì vaäy goïi laø Noaõn. Gioáng nhö keùo caây laáy löûa treân döôùi döïa vaøo nhau maø coù löûa, hôi noùng phaùt sinh coù

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 6 97

theå ñoát chaùy cuûi khoâ. Coù ngöôøi noùi caùc Höõu döïa vaøo nhau, coù suït giaûm thì coù Noaõn phaùt sinh, coù theå laøm cho caùc Höõu thaûy ñeàu taøn uùa, cho neân goïi laø Noaõn. Gioáng nhö muøa Haï gom tuï caùc loaïi hoa laøm thaønh cuïm, hoa sinh ra hôi noùng trôû laïi töï laøm cho khoâ heùo. Laïi nhö muøa Haï gom tuï phaân ñaát, trong phaân ñaát sinh ra hôi noùng trôû laïi töï laøm cho thoái röûa naùt vuïn. Coù ngöôøi noùi caùc Uaån döïa vaøo nhau, coù suït giaûm thì coù Noaõn trí uaån phaùt sinh, coù theå ñoát chaùy röøng raäm cuûa Uaån laøm cho noù vónh vieãn dieät maát, cho neân goïi laø Noaõn. Nhö caùc loaïi tre lau coï vaøo nhau phaùt sinh hôi noùng, coù theå ñoát chaùy khu röøng kia khieán cho trôû thaønh tro buïi. Toân giaû Dieäu AÂm ñöa ra giaûi thích nhö vaäy: “Döïa vaøo söï mong caàu giaûi thoaùt maø coù thieän caên phaùt sinh, laø töôùng tröôùc-haønh tröôùc cuûa maët trôøi Thaùnh ñaïo, cho neân goïi laø Noaõn. Nhö maët trôøi saép moïc leân thì töôùng saùng hieän baøy ra tröôùc. Laïi nöõa, döïa vaøo söï mong caàu giaûi thoaùt maø coù thieän caên phaùt sinh, laø töôùng tröôùc-haønh tröôùc cuûa ngoïn löûa Thaùnh ñaïo, cho neân goïi laø Noaõn. Nhö ngoïn löûa saép buøng chaùy thì khoùi laø töôùng ñaàu tieân.” Hoûi: Theá naøo laø Noaõn? Ñaùp: Neáu ôû trong Chaùnh phaùp vaø Tyø-naïi-da, coù chuùt ít tín aùi, thì Tín goïi laø AÙi, cho neân goïi laø Tín AÙi. ÔÛ trong Chaùnh phaùp coù Tín AÙi, laø noùi veà Tín duyeân vôùi Ñaïo ñeá. ÔÛ trong Tyø-naïi-da coù Tín AÙi, laø noùi veà Tín duyeân vôùi Dieät ñeá. Hoûi: Thieän caên Noaõn naøy söû duïng ñaày ñuû möôøi saùu haønh töôùng duyeân vôùi boán Thaùnh ñeá, taïi sao trong naøy chæ noùi duyeân vôùi Dieät-Ñaïo ñeá chöù khoâng coù Khoå-taäp vaäy? Ñaùp: Bôûi vì döïa vaøo thuø thaéng maø noùi, nghóa laø trong boán Ñeá thì Dieät-Ñaïo laø phaùp thuø thaéng vöôït ra khoûi sinh töû; coøn laïi nhö trong phaàn vò Ñaûnh ñaõ noùi roäng. Coù ngöôøi ôû trong Chaùnh phaùp coù Tín AÙi, laø noùi veà Tín duyeân vôùi ba Ñeá; ôû trong Tyø-naïi-da coù Tín AÙi, laø noùi veà Tín duyeân vôùi Dieät ñeá, bôûi vì Noaõn duyeân ñaày ñuû vôùi boán Thaùnh ñeá. Hoûi: Duyeân vôùi Dieät-Ñaïo ñeá thì coù theå nhö vaäy, laø ñieàu ñaùng tin töôûng, laø nôi phaùt sinh nieàm tin, laø nôi quay veà nöông töïa, cho neân thuaän theo maø tin töôûng yeâu thích; duyeân vôùi Khoå-Taäp ñeá thì laøm sao coù theå nhö vaäy, bôûi vì phieàn naõo aùc haïnh maø daãn ñeán nhaän chòu quaû baùo, gioáng nhö phaân dô raát ñaùng lo sôï chaùn ngaùn, khoâng neân ôû trong ñoù sinh taâm tin töôûng yeâu thích môùi phaûi? Ñaùp: Tín coù hai loaïi: 1. Tin töôûng thích hôïp. 2. Tin töôûng yeâu thích.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 6 98

Ñoái vôùi Dieät-Ñaïo ñeá coù ñuû hai loaïi Tín, ñoái vôùi Khoå-Taäp ñeá tuy khoâng coù söï tin töôûng yeâu thích, maø coù söï tin töôûng thích hôïp, cho neân duyeân vôùi Khoå-taäp cuõng phaùt sinh nieàm tin. Coøn laïi nhö phaàn vò Ñaûnh ñaõ noùi roäng ra. Hoûi: Nhöõng ngöôøi ôû trong Chaùnh phaùp vaø Tyø-naïi-da, coù chuùt ít Tín AÙi, thì hoï ñeàu ñaït ñöôïc phaùp Noaõn chaêng? Ñaùp: Khoâng phaûi nhö vaäy. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì Noaõn laø phaïm vi cuûa Ñònh-phaïm vi cuûa tu thuoäc coõi Saéc, laø thieän caên do möôøi saùu haønh töôùng thaâu nhieáp. Trong naøy noùi coù

Tín AÙi nhö vaäy, chöù khoâng phaûi laø Tín AÙi naøo khaùc maø noùi khoâng phaûi nhö vaäy. Trong naøy, Toân giaû daãn kinh ñeå chöùng minh: “Nhö Ñöùc Theá Toân vì hai Tyø kheo laø Maõ Sö vaø Tónh Tuùc noùi raèng: Hai ngöôøi ngu doát naøy, rôøi boû Chaùnh phaùp vaø Tyø-naïi-da cuûa Ta, ví nhö maët ñaát caùch xa baàu hö khoâng; hai ngöôøi ngu doát naøy, ôû trong Chaùnh phaùp vaø Tyø-naïi-da cuûa Ta, khoâng coù neân phaàn nhoû cuûa phaùp Noaõn.” Vaên cuù kinh naøy, tuy ñaõ che kín nhöng maø ngöôøi soaïn luaän duøng söùc maïnh cuûa nguyeän trí daãn ra ñeå laøm chöùng. Hoûi: Thieän caên Noaõn naøy thuø thaéng vi dieäu truù trong phaàn vò tòch tónh, vì sao Ñöùc Theá Toân goïi laø neân phaàn nhoû? Ñaùp: Ñaây laø ñoái vôùi nhöõng phaàn thuaän quyeát traïch coøn laïi, nhoû beù nhaát cho neân phaûi goïi laø neân phaàn nhoû. Coù ngöôøi noùi thieän caên beù nhoû naøy ôû trong Chaùnh phaùp vaø Tyø-naïi-da, quaùn saùt söï vieäc khoâng gioáng nhau, sinh ra ôû phía sau cho neân goïi laø neân phaàn nhoû. Hoûi: Nhöõng chuùng sinh chöa ñöôïc thieän caên Noaõn, ñeàu bò cheâ traùch gaït boû nhö hai Tyø kheo naøy ö? Ñaùp: Khoâng phaûi nhö vaäy. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì Ñöùc Theá Toân ñaõ hoùa ñoä, toång quaùt coù ba loaïi: 1. Ñoái vôùi Phaät phaùp coù yù vui thích. 2. Ñoái vôùi Phaät phaùp ngöøng laïi yù vui thích. 3. Ñoái vôùi Phaät phaùp khoâng coù yù vui thích. Hai Tyø kheo naøy ñoái vôùi Chaùnh phaùp cuûa Phaät, hoaøn toaøn khoâng coù yù vui thích, cho neân Ñöùc Phaät cheâ traùch gaït boû. Caùc loaïi nhö vaäy cuõng bò cheâ traùch gaït boû, chöù khoâng phaûi laø nhöõng ngöôøi coøn laïi chöa ñaït ñöôïc thieän caên nhö Noaõn. Coù ngöôøi noùi hai Tyø kheo naøy rôøi boû nhöõng ngöôøi thaân yeâu theo Phaät xuaát gia, nhöng ôû trong Chaùnh phaùp vaø Tyø-naïi-da, hoaøn toaøn khoâng coù tin töôûng yeâu thích ñeå coù theå nhieáp thoï, cho neân Ñöùc Phaät cheâ traùch gaït boû, chöù khoâng phaûi laø nhöõng ngöôøi chöa ñaït ñöôïc thieän

caên nhö Noaõn, ngay trong kinh aáy noùi: “Ñöùc Theá Toân tröôùc ñoù baûo vôùi hai Tyø kheo laø Maõ Sö vaø Tónh Tuùc raèng: Ta seõ noùi cho caùc oâng veà boán caâu phaùp, caùc oâng caàn phaûi bieát raèng khoâng neân buoâng thaû yù mình. Hai Tyø kheo thöa: Chuùng con nay ñaâu caàn phaûi bieát veà phaùp cao quyù laøm gì?.” Hoûi: Trong naøy theá naøo laø boán caâu phaùp? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi chính laø boán Thaùnh ñeá. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì hoï khoâng thaáy chaân lyù maø taïo ra aùc haïnh. Coù ngöôøi noùi chính laø boán Nieäm truù. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì hoï ñieân ñaûo maø taïo ra aùc haïnh. Coù ngöôøi noùi chính laø boán Chaùnh ñoaïn. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì hoï löôøi nhaùc maø taïo ra aùc haïnh. Coù ngöôøi noùi chính laø boán Thaàn tuùc. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì hoï thieáu coâng ñöùc thuø thaéng maø taïo ra aùc haïnh. Coù ngöôøi noùi chính laø boán Thaùnh chuûng. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì hoï tham ñaém lôïi döôõng maø taïo ra aùc haïnh. Coù ngöôøi noùi chính laø boán quaû Sa-moân. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì hoï thaät söï chöa ñaït ñöôïc boán quaû Sa-moân, maø noùi laø mình ñaõ ñaït ñöôïc, cho neân taïo ra aùc haïnh. Coù ngöôøi noùi chính laø boán Voâ löôïng. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì hoï taêng theâm tham-saân vaø taät ñoá maø taïo ra aùc haïnh. Coù ngöôøi noùi chính laø boán Tónh löï. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì hoï taêng

theâm phieàn naõo cuûa coõi Duïc maø taïo ra aùc haïnh. Coù ngöôøi noùi chính laø boán Thieän xaûo, nghóa laø Giôùi thieän xaûo, Xöù thieän xaûo, Duyeân khôûi thieän xaûo, Xöù phi xöù thieän xaûo. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì hoï ngu doát ñoái vôùi nhaân quaû maø taïo ra aùc haïnh. Coù ngöôøi noùi ñoù chính laø boán loaïi thieän caên thuaän theo phaàn quyeát traïch. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì Ñöùc Phaät noùi hai ngöôøi kia khoâng coù neân phaàn nhoû cuûa phaùp Noaõn. Coù ngöôøi noùi ñoù chính laø boán Phaùp tích trong Taêng Nhaát A Kieäp Ma (Taêng Nhaát A Haøm): 1. Phaùp tích voâ tham. 2. Phaùp tích voâ saân. 3. Phaùp tích Chaùnh nieäm. 4. Phaùp tích Chaùnh ñònh. Coù ngöôøi noùi ñoù chính laø boán caâu phaùp trong Taïp A Kieäp Ma (Taïp A Haøm). Nhö tuïng aáy noùi: “Thöù nhaát laø thieän caên trong phaùp Hieàn Thaùnh, thöø hai laø thöôøng AÙi-xa lìa khoâng AÙi, Thöù ba laø thöôøng thaät-xa lìa hö voïng, thöù tö laø thöôøng phaùp-xa lìa phi phaùp.” Noùi nhö vaäy thì chính laø boán Thaùnh ñeá, bôûi vì hoï ngu doát ñoái vôùi chaân lyù maø rôøi boû Thaùnh giaùo. Hoûi: Ñöùc Phaät bieát raát roõ hoï khoâng coù theå tieáp nhaän giaùo phaùp, taïi

sao duøng phaùp maø tuøy tieän trao cho hoï? Ñaùp: Ñöùc Phaät muoán töï mình bieåu hieän khoâng coù gì sai laïc, chôù coù cho raèng hoï khoâng coù ai giaùo hoùa, cho neân taïo ra aùc haïnh aøm töï huûy hoaïi mình. Vì vaäy Nhö lai ñöa tay baûo cho bieát raèng: “Nhöõng vieäc giaùo hoùa Ta ñeàu coù naêng löïc thöïc hieän,maø caùc oâng khoâng tieáp nhaän nhöng töïc mình thöïc haønh taø haïnh, vì töï mình laøm toån haïi cho mình chöù khoâng phaûi laø loãi cuûa Ta.” Coù ngöôøi noùi vì ngaên chaën taâm khoâng tin töôûng cuûa doøng hoï Thích, neáu khoâng duøng phaùp maø tuøy yù trao cho hoï, thì voâ löôïng ngöôøi doøng hoï Thích sinh taâm khoâng tin töôûng, nghóa laøm sao thaønh töïu? Ñoái vôùi thaân toäc cuûa mình maø taâm tö coøn boûn xeûn ganh tî khoâng muoán giaùo hoùa, chaéc laø sôï raèng ngöôøi kia cuøng vôùi mình cuõng gioáng nhau? Vì vaäy Ñöùc Phaät duøng phaùp maø tuøy theo yù cuûa hoï, laø ngaên chaën taâm khoâng tin töôûng cuûa nhöõng ngöôøi doøng hoï Thích. Coù ngöôøi noùi vì ngaên chaën nghieäp phæ baùng cuûa ngoaïi ñaïo, neáu khoâng duøng phaùp maø tuøy yù trao cho hoï, thì voâ löôïng ngoaïi ñaïo seõ phæ baùng raèng: Laøm sao goïi laø ngöôøi coù ñöôïc Ñaïi Bi, neáu caùc ñeä töû tuøy thuaän cung kính thì thuyeát phaùp cho hoï, neáu caùc ñeä töû choáng ñoái khoâng cung kính thì khoâng giaùo hoùa cho hoï? Vì vaäy Ñöùc Phaät duøng phaùp maø tuøy theo yù cuûa hoï, laø ngaên chaën söï phæ baùng cuûa caùc ngoaïi ñaïo. Coù ngöôøi noùi vì laøm cho ngöôøi kia chöùng thöïc bieát roõ loãi laàm do mình taïo ra, cho neân Ñöùc Phaät duøng lôøi noùi meàm moûng maø traùch ngöôøi kia raèng: “OÂng xöa vaø nay luoân luoân taïo ra aùc haïnh, Ta thöôøng giaùo hoùa cuõng khoâng tin nhaän, nay laïi muoán noùi veà phaùp quan troïng cho oâng, nhöng oâng noùi ñaâu caàn phaùp cao quyù ñeå laøm gì, sai laàm cuûa oâng thì oäng töï mình ñeå chöùng thöïc.” Coù ngöôøi noùi vì khieán cho ngöôøi kia gieo troàng thieän caên vaøo thôøi gian sau: Ñöùc Phaät bieát hai ngöôøi kia, nay tuy khoâng coù theå tieáp nhaän chaùnh phaùp cuûa mình, nhöng maïng chung roài sinh trong loaøi roàng, lieàn töï

mình nhôù laïi baäc Ñaïi bi xöa kia, tuøy yù trao Chaùnh phaùp cho mình maø mình khoâng tieáp nhaän, nay sinh vaøo loaøi roàng nhaän chòu nhöõng khoå naõo, vì vaäy lieàn khôûi taâm saùm hoái cuøng phaùt sinh thieän caên, nhôø nhaân duyeân naøy coù theå nhanh choùng thoaùt khoûi neõo aùc. Coù ngöôøi noùi vì baûo veä Phaät phaùp khieán cho khoâng suy hoaïi: Ñöùc Phaät bieát hai ngöôøi kia, töø nôi naøy maïng chung seõ sinh vaøo loaøi roàng, bò ñau khoå naëng neà böùc baùch maø daáy leân nghó raèng: Mình töø ñaâu cheát ñi maø sinh ñeán nôi naøy? Laäp töùc töï mình nhôù laïi töø trong loaøi ngöôøi maø sinh ñeán. Laïi töï nghó raèng: Xöa gaây ra nghieäp gì? Lieàn töï mình quaùn xeùt thaáy xöa kia ñaõ töøng xuaát gia nhöng khoâng theå thöïc haønh Chaùnh haïnh maø rôi vaø nôi naøy. Tieáp ñoù daáy leân nghó raèng Ñöùc Phaät khoâng hoùa ñoä mình cho neân khieán

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 6 101

mình baây giôø sinh vaøo nôi xaáu aùc naøy. Lieàn daáy khôûi saân haän muoán ñeán trong loaøi ngöôøi, phaù hoaïi chuøa thaùp, gieát haïi caùc Tyø kheo-Tyø kheo ni… khieán cho giaùo phaùp cuûa Nhö lai dieät heát khoâng soùt laïi gì. Ñang luùc baáy giôø nhôø coù thaàn löïc cuûa Phaät, coù hình töôïng Nhö lai ñöùng ôû tröôùc maët hoï maø baûo cho bieát raèng: Naøy Maõ Sö-Tónh Tuùc! Ta seõ noùi boán caâu phaùp cho caùc oâng, caùc oâng caàn phaûi bieát laø khoâng neân buoâng thaû taâm yù cuûa mình. Luùc aáy hai con roàng hung aùc laäp töùc töï mình nhôù laïi, xöa kia Ñöùc Phaät cuõng baûo cho mình bieát nhö vaäy, luùc aáy mình khoâng tieáp nhaän laø mình töï sai laàm chöù khoâng phaûi laø loãi cuûa Nhö lai. Bôûi nhaân duyeân naøy maø saân haän raøng buoäc töùc thì chaám döùt, sinh loøng hoå theïn voâ cuøng vaø phaùt taâm hoä trì Phaät phaùp. Vì caùc loaïi nhaân duyeân nhö vaäy, maø Ñöùc Phaät duøng Chaùnh phaùp tuøy theo yù cuûa hoï. Hoûi: Taïi sao hai ngöôøi aáy phaùt ra lôøi noùi nhö vaäy: Chuùng con nay ñaâu caàn phaûi bieát veà phaùp cao quyù laøm gì? Ñaùp: Hai ngöôøi aáy töï bieát mình taïo ra nhöõng aùc haïnh, khoâng phaûi laø baäc taøi naêng trong Chaùnh phaùp , cho neân noùi lôøi nhö vaäy. Hoï töï tö duy mình ñoái vôùi luaän thuyeát sinh leân coõi Trôøi, mình haõy khoâng coøn ñöùc haïnh gì, huoáng laø ñoái vôùi luaän thuyeát giaûi thoaùt voâ cuøng vi teá ö? Coù ngöôøi noùi hai ngöôøi kia töï bieát mình phaïm nhieàu giôùi caám, phieàn naõo aùc haïnh noái tieáp nhau laøm cho toån hoaïi, gaïch ngoùi chaùy khoâ coù theå laøm cho naûy maàm, chuùng ta nghe phaùp coù theå sinh ra maàm giaûi thoaùt, thì ñieàu naøy thaät voâ lyù. Vì vaäy phaùt ra lôøi noùi nhö vaäy: Chuùng con nay ñaâu caàn phaûi bieát veà phaùp cao quyù laøm gì? Coù ngöôøi noùi hai ngöôøi kia töï bieát mình taïo taùc laøm taêng theâm ñònh nghieäp cuûa neõo caù, cho neân phaùt ra lôøi noùi nhö vaäy. Coù ngöôøi noùi hai ngöôøi kia hieän roõ töôùng aùc trong thaân, nghóa laø hoï töï thaáy ôû möôøi ñaàu ngoùn tay coù möôøi doøng nöôùc saép chaûy ra, lieàn daáy leân nghó raèng: Chuùng ta quyeát ñònh seõ sinh trong loaøi roàng, vaøo luùc nhö vaäy, caàn gì phaûi bieát theâm veà Chaùnh phaùp cuûa Nhö lai. Vì vaäy phaùt ra lôøi noùi naøy: Ñaâu caàn phaûi bieát laøm gì? Coù ngöôøi noùi Ñöùc Phaät ghi nhaän hai ngöôøi aáy ñaõ gieo troàng thieän caên Boà-ñeà cuûa Ñoäc giaùc, vaøo ñôøi ñöông lai nhaát ñònh thaønh baäc Ñoäc giaùc. Hoï daáy leân nghó raèng: Chuùng ta ôû ñôøi

hieän taïi, cuoái cuøng khoâng theå tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh ñaït ñöôïc quaû laäu taän. Vì vaäy phaùt sinh ra lôøi noùi naøy: Chuùng con ñaâu caàn phaûi bieát veà phaùp toân quyù laøm gì? Vì vaäy Ñöùc Theá Toân ñöa ra noùi nhö vaäy: “Hai ngöôøi ngu doát naøy, rôøi boû Chaùnh phaùp vaø Tyø-naïi-da cuûa Ta, ví nhö maët ñaát caùch xa baàu hö khoâng; hai ngöôøi ngu doát naøy ôû trong Chaùnh phaùp vaø Tyø-naïi-da cuûa ta,

khoâng coù neân phaàn nhoû cuûa phaùp Noaõn.” Neáu caùc ñeä töû coù theå vì tieàn baïc löông thöïc cung caáp cho Thaày cuûa hoï, maø cuøng cö truù thì haõy coøn khoâng neân duøng lôøi thoâ thieån ñeå choáng cöï tuyeät ñoái, huoáng hoà ngöôøi kia khoâng coù theå laøm ñieàu naøy maø cuøng truù, nhöng laïi phaùt ra lôøi noùi traùi ngöôïc vaø taøn aùc nhö vaäy hay sao? Hoûi: Coù nhieàu loaïi Tyø-naïi-da (giôùi luaät), ñoù laø Tyø-naïi-da veà thôøi gian, Tyø-naïi-da veà phöông höôùng, Tyø-naïi-da veà chuûng taùnh, Tyø-naïi-da veà gia ñình, Tyø-naïi-da veà hieåu bieát, Tyø-naïi-da veà phaït toäi, Tyø-naïi-da veà phaïm loãi, Tyø-naïi-da veà Thaùnh, Tyø-naïi-da veà tham, Tyø-naïi-da veà saân, Tyø-naïi-da veà si, trong naøy coù yù noùi ñeán Tyø-naïi-da naøo? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi nhö vaäy: Trong naøy noùi Tyø-naïi-da veà phaït toäi. Hoaëc coù ngöôøi noùi: Trong naøy noùi ñeán Tyø-naïi-da veà phaïm loãi. Laïi coù ngöôøi noùi: Trong naøy noùi ñeán Tyø-naïi-da veà Thaùnh. Nhö vaäy thì noùi raèng trong naøy noùi ñeán Tyø-naïi-da veà tham saân si. Hoûi: Taïi sao Toân giaû ñoái vôùi Theá ñeä nhaát phaùp thì phaân bieät coù baûy phaàn, Ñaûnh chæ coù hai phaàn, Nhaãn vaø Noaõn chæ noùi ñeán töï taùnh? Ñaùp: Ñeàu laø yù cuûa ngöôøi soaïn luaän muoán nhö vaäy, tuøy theo yù muoán aáy maø soaïn ra luaän naøy, hoaëc toùm löôïc-hoaëc môû roäng khoâng caàn phaûi ñöa ra vaën hoûi. Laïi nöõa, neáu bôûi vì Theá ñeä nhaát phaùp phaân bieät thaønh baûy phaàn, thì cuõng caàn duøng baûy phaàn ñeå phaân bieät ba phaùp coøn laïi; nhö Toân giaû Taây Phöông duøng möôøi baûy phaàn phaân bieät chung cho boán loaïi Thuaän quyeát traïch phaàn, ôû ñaây cuõng thuaän theo nhö vaäy, toång quaùt duøng baûy phaàn phaân bieät ñoái vôùi caû boán loaïi, nhöng maø khoâng nhö vaäy, thì neân bieát raèng ñaây laø coù caùch noùi khaùc. Laïi nöõa, Theá ñeä nhaát phaùp vi teá khoù thaáy-khoù coù theå hieåu bieát ñöôïc, bôûi vì khoâng roõ raøng- khoâng thaáy hieän roõ, cho neân duøng baûy phaàn phaân bieät roäng ra, ba phaùp coøn laïi thì khoâng nhö vaäy cho neân chæ noùi toùm löôïc. Laïi nöõa, Theá ñeä nhaát phaùp gaëp nhieàu ñieàu phæ baùng, cho neân duøng baûy phaàn phaân bieät ñeå ngaên chaën, ba phaùp coøn laïi thì khoâng nhö vaäy cho neân chæ phaân bieät toùm löôïc. Laïi nöõa, Theá ñeä nhaát phaùp chæ coù neân saùt-na, töôùng cuûa noù khoù hieåu roõ maø caàn phaûi phaân bieät roäng ra, ba phaùp coøn laïi noái tieáp nhau cho neân chæ noùi toùm löôïc. Laïi nöõa, Theá ñeä nhaát phaùp chæ coù neân saùt-na, töôùng cuûa noù khoù hieåu roõ maø caàn phaûi phaân bieät roäng ra, ba phaùp coøn laïi noái tieáp nhau cho neân chæ noùi toùm löôïc. Nhö vaäy boán loaïi thuaän quyeát traïch phaàn, ñoù laø Noaõn-Ñaõnh-Nhaãn vaø Theá ñeä nhaát phaùp. Hoûi: Boán loaïi nhö vaäy coù töï taùnh theá naøo? Ñaùp: Ñeàu duøng naêm uaån laøm töï taùnh cuûa mình. Toân giaû

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 6 103

giaûi thích nhö vaäy: “Thuaän quyeát traïch phaàn coù heä thuoäc coõi Duïc coù heä thuoäc coõi Saéc. Trong heä thuoäc coõi Duïc, Haï thì goïi laø Noaõn, Thöôïng thì goïi laø Ñaûnh; töï taùnh cuûa hai phaùp naøy chæ coù boán uaån, bôûi vì trong coõi Duïc khoâng coù tuøy chuyeån saéc. Trong heä thuoäc coõi Saéc, Haï thì goïi laø Nhaãn, Thöôïng thì goïi laø Theá ñeä nhaát phaùp; töï taùnh cuûa hai phaùp naøy ñeàu coù ñuû naêm uaån, bôûi vì trong coõi Saéc coù tuøy chuyeån saéc.” Noùi nhö vaäy thì boán thieän caên naøy ñeàu laø phaùp thöïc haønh Thaùnh haïnh thuoäc phaïm vi cuûa Ñònh-phaïm vi cuûa Tu ôû coõi Saéc, cho neân boán töï taùnh ñeàu coù ñuû naêm uaån. Hoûi: Neáu boán loaïi naøy ñeàu heä thuoäc coõi Saéc, thì taïi sao kieán laäp boán loaïi rieâng bieät? Ñaùp: Boán thieän caên naøy tuy cuøng laø coõi Saéc, maø coù loaïi coù theå ñoäng-coù loaïi khoâng theå lay ñoäng, coù loaïi gaây trôû ngaïi-coù loaïi khoâng gaây trôû ngaïi, coù loaïi coù theå ñoaïn-coù loaïi khoâng theå ñoaïn tröø, coù loaïi coù theå suy nghó-coù loaïi khoâng theå suy nghó, coù loaïi coù theå lui suït-coù loaïi khoâng theå lui suït. Trong caùc loaïi coù theå lay ñoäng-coù gaây trôû ngaïi, coù theå ñoaïn tröø-coù theå suy nghó-coù theå lui suït, Haï thì goïi laø Noaõn, Thöôïng thì goïi laø Ñaûnh. Trong caùc loaïi khoâng theå lay ñoäng-khoâng gaây trôû ngaïi, khoâng ñoaïn tröø-khoâng suy nghó-khoâng theå lui suït, Haï thì goïi laø Nhaãn, Thöôïng thì goïi laø Theá ñeä nhaát phaùp. Vì vaäy boán thieän caên naøy tuy cuøng heä thuoäc coõi Saéc, laáy naêm uaån laøm töï taùnh nhöng maø coù sai bieät. Nhö noùi veà töï taùnh; taùnh voán coù cuûa töôùng phaàn-töï theå cuûa ngaõ vaø vaät, cuõng nhö vaäy. Ñaõ noùi veà töï taùnh, tieáp ñeán noùi veà nguyeân côù. Hoûi: Phaùp naøy vì sao goïi laø Thuaän quyeát traïch phaàn? Ñaùp: Quyeát traïch, nghóa laø Thaùnh ñaïo. Boán loaïi nhö vaäy laø thuaän theo phaàn aáy. Trong thuaän theo phaàn aáy thì boán loaïi naøy thuø thaéng nhaát, cho neân goïi laø thuaän quyeát traïch phaàn. Ngay boán loaïi naøy cuõng goïi laø Haønh ñeá, cuõng goïi laø Tu trò, cuõng goïi laø Thieän caên. Haønh ñeá, nghóa laø möôøi saùu haønh töôùng nhö voâ thöôøng … traûi qua taát caû boán Ñeá. Tu trò, nghóa laø bôûi vì mong caàu Thaùnh ñaïo ñeå tu taäp söûa trò thaân taâm, tröø khöû aùc haïnh dô baån maø daãn daét phaùt khôûi Thaùnh ñaïo; gioáng nhö noâng phu vì mong caàu traùi haït maø tu boå söûa sang ruoäng ñaát, tröø boû coû caây gai goùc, ôû ñaây cuõng nhö vaäy. Thieän caên nghóa laø Thaùnh ñaïo Nieát-baøn, laø toát laønh chaân thaät; boán phaùp naøy cuøng vôùi phaùp kia laøm neàn taûng ban ñaàu, laøm nôi ñaët chaân yeân oån, cho neân goïi laø Caên. Hoûi: Boán thieän caên naøy laø coù maáy phaåm? Ñaùp: Toång quaùt coù ba phaåm, ñoù laø Haï-Trung vaø Thöôïng, Noaõn laø phaåm Haï, ñaûnh laø phaåm Trung, Nhaãn vaø Theá ñeä nhaát phaùp laø phaåm

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 6 104

Thöôïng. Coù ngöôøi noùi Noaõn coù hai phaåm, ñoù laø Haï phaåm haï-haï phaåm trung; Ñaûnh coù ba phaåm, ñoù laø Haï phaåm thöôïng-Trung phaåm haï vaø Trung phaåm trung; Nhaãn coù ba phaåm, ñoù laø Trung phaåm thöôïng-Thöôïng phaåm haï

vaø Thöôïng phaåm trung; Theá ñeä nhaát phaùp chæ coù neân phaåm goïi laø Thöôïng phaåm thöôïng. Neáu duøng ba phaåm maø thaâu nhieáp, thì Noaõn chæ coù phaåm Haï, Ñaûnh laø haï phaåm trung, Nhaãn laø Trung phaåm thöôïng, Theá ñeä nhaát phaùp chæ laø phaåm Thöôïng. Toân giaû Dieäu AÂm noùi raèng: “Noaõn coù ba phaåm, Ñaûnh coù saùu phaåm, Nhaãn coù taùm phaåm Theá ñeä nhaát phaùp chæ coù phaåm Thöôïng thöôïng. Neáu duøng ba phaåm maø thaâu nhieáp, thì Noaõn chæ coù phaåm haï, Ñaûnh laø haï phaåm trung, Nhaãn thoâng caû ba phaåm, Theá ñeä nhaát phaùp chæ laø phaåm Thöôïng.” Toân giaû Giaùc Thieân noùi raèng: “Noaõn coù ba phaåm, ñoù laø Haï phaåm haï-haï phaåm trung vaø Haï phaåm thöôïng; Ñaûnh coù ba phaåm, ñoù laø Trung phaåm haï-Trung phaåm trung vaø Trung phaåm thöôïng; Nhaãn coù hai phaåm, ñoù laø Thöôïng phaåm haï vaø Thöôïng phaåm trung; Theá ñeä nhaát phaùp chæ coù neân phaåm, ñoù laø Thöôïng phaåm thöôïng.” Neáu duøng ba phaåm maø thaâu nhieáp thì nhö ban ñaàu ñaõ noùi. Toân giaû theá Höõu noùi raèng: “Noaõn coù ba phaåm, ñoù laø Haï phaåm haï-Haï phaåm trung vaø haï phaåm thöôïng; Ñaûnh coù hai phaåm, ñoù laø Trung phaåm haï vaø Trung phaåm trung; Nhaãn coù ba phaåm, ñoù laø Trung phaåm thöôïng-Thöôïng phaåm haï vaø Thöôïng phaåm trung; Theá ñeä nhaát phaùp chæ coù neân phaåm, ñoù laø Thöôûng phaåm thöôïng. Neáu duøng ba phaåm maø thaâu nhieáp, thì Noaõn chæ coù phaåm haï, Ñaûnh chí coù phaåm Trung, Nhaãn laø Trung phaåm thöôïng, Theá ñeä nhaát phaùp chæ laø phaåm Thöôïng. Hoûi: Boán thieän caên naøy coù gì sai bieät? Ñaùp: Ñaõ noùi veà phaåm khaùc nhau, chính laø sai bieät. Laïi nöõa, teân goïi cuõng sai bieät, nghóa laø phaùp naøy goïi laø Noaõn, cho ñeán phaùp naøy goïi laø Theá ñeä nhaát phaùp. Laïi nöõa, Nieäm truù laøm ñaúng voâ giaùn goïi laø Noaõn, Noaõn laøm ñaúng voâ giaùn goïi laø Ñaûnh, Ñaûnh laøm ñaúng voâ giaùn goïi laø Nhaãn, Nhaãn laøm ñaúng voâ giaùn goïi laø Theá ñeä nhaát phaùp. Nhö ñaúng voâ giaùn; voâ giaùn höôùng ñeán tieán vaøo (thuù nhaäp) vaø gia haïnh, cuõng nhö vaäy. Laïi nöõa, vui vôùi quaùn rieâng bieät veà Uaån goïi laø Noaõn, vui vôùi quaùn rieâng bieät veà Tam Baûo goïi laø Ñaûnh, vui vôùi quaùn rieâng bieät veà Ñeá goïi laø Nhaãn, töø ñaây phaùt sinh Theá ñeä nhaát phaùp. Laïi nöõa, Noaõn ngaên chaën ngu si baäc Haï duyeân vôùi Ñeá, Ñaûnh ngaên chaën ngu si baäc Trung duyeân vôùi Ñeá, Nhaãn ngaên chaën ngu si baäc Thöôïng duyeân vôùi Ñeá, töø ñaây phaùt sinh Theá ñeä nhaát phaùp. Laïi nöõa, Noaõn ngaên chaën ngu si thoå thieån duyeân vôùi Ñeá, Ñaûnh ngaên chaën ngu si trung bình duyeân vôùi Ñeá, Nhaãn ngaên chaën

ngu si vi teá duyeân vôùi Ñeá, töø ñaây phaùt sinh Theá ñeä nhaát phaùp. Laïi nöõa, Noaõn sinh ra saùng suoát baäc Haï duyeân vôùi Ñeá, Ñaûnh sinh ra saùng suoát baäc Trung duyeân vôùi Ñeá, Nhaãn sinh ra saùng suoát baäc Thöôïng duyeân vôùi Ñeá, töø ñaây phaùt sinh Theá ñeä nhaát phaùp. Laïi nöõa, Noaõn sinh ra saùng suoát thoâ thieån duyeân vôùi Ñeá, Ñaûnh sinh ra saùng suoát trung bình duyeân vôùi Ñeá, Nhaãn sinh ra saùng suoát vi teá duyeân vôùi Ñeá, töø ñaây phaùt sinh ra Theá ñeä nhaát phaùp. Nhö sinh ra saùng suoát, sinh ra nieàm tin cuõng nhö vaäy, ñaây goïi laø sai bieät. Trong thieän caên thuaän quyeát traïch phaàn, Noaõn cuõng ñaït

ñöôïc-cuõng rôøi boû. Ñaït ñöôïc laø bôûi vì gia haïnh. Rôøi boû thì hoaëc laø vì lui suït, hoaëc laø vì vöôït qua phaïm vi giôùi haïn, hoaëc laø vì rôøi boû Chuùng ñoàng phaàn (ngöôøi cheát). Rôøi boû Noaõn naøy roài, cuõng gaây ra nghieäp voâ giaùn, cuõng ñoaïn maát thieän caên, cuõng rôi vaøo neõo aùc, coù lôïi ích toát ñeïp gì? Bôûi vì coù theå laøm nhaân quyeát ñònh cho Nieát-baøn, nghóa laø ñaït ñöôïc Noaõn, gioáng nhö caù nuoát löôõi caâu, ñaõ coù ñöôïc phaùp quyeát ñònh cuûa Nieát-baøn. Ñaûnh cuõng ñaït ñöôïc-cuõng rôøi boû. Ñaït ñöôïc laø bôûi vì gia haïnh. Rôøi boû thì hoaëc laø vì lui suït, hoaëc laø vì vöôït qua phaïm vi giôùi haïn, hoaëc laø vì rôøi boû Chuùng ñoàng phaàn. Rôøi boû Ñaûnh naøy roài, cuõng gaây ra nghieäp voâ giaùn, cuõng rôi vaøo neõo aùc, laïi coù lôïi ích toát ñeïp gì? Ñoù goïi laø coù theå cuoái cuøng khoâng ñoaïn maát thieän caên. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì Thieân Thuï phaûi laø chöa ñaït ñöôïc Ñaûnh, vì ngöôøi aáy khôûi leân taø kieán ñoaïn maát thieän caên, trong Giaø-ñaø (keä) ñaõ noùi, neân thoâng suoát theá naøo? Nhö noùi: Nhöõng ngöôøi ngu doát ñeàu nhaän bieát, ñoù goïi laø maát ñi lôïi ích, Baïch phaùp ñeàu hoaïi dieät khoâng coøn, caàn phaûi bieát laø töø Ñaûnh ñoïa. Tuïng naøy Ñöùc Theá Toân noùi cho Thieân Thuï, vaäy thì Thieân Thuï töø Ñaûnh lui suït roài, maø ñoaïn maát thieän caên, taïi sao laïi noùi rôøi boû Ñaûnh naøy roài, chaéc chaén khoâng ñoaïn maát thieän caên? Ñaùp: Döïa vaøo ngöôøi chöa ñaït ñöôïc maø lui suït ñeå noùi veà Ñaûnh ñoïa, Ñeà-baø-ñaït-ña ñaõ tu taäp ñaït ñöôïc Noaõn, khoâng bao laâu ñaït ñöôïc Ñaûnh, ñaém theo danh lôïi cho neân trôû laïi lui suït maát ñi phaùp Noaõn, laïi ñoaïn maát thieän caên, ñoái vôùi Ñaûnh caàn phaûi ñaït ñöôïc maø khoâng ñaït ñöôïc, cho neân goïi laø Ñaûnh ñoïa, chöù khoâng phaûi laø ñaõ ñaït ñöôïc maø lui suït. Coù ngöôøi noùi nhö vaäy: Theá Toân gioáng nhö ñænh cao, gaây ra aùc haïnh ñoái vôùi Phaät maø rôi vaøo neõo aùc, cho neân goïi laø Ñaûnh ñoïa. Coù Sö khaùc noùi: Phaät phaùp nhö ñænh cao, ngöôøi aáy phaù hoaïi Phaät phaùp thì töï mình lui suït rôi ruïng, cho neân goïi laø Ñaûnh ñoïa. Nhaãn cuõng ñaït ñöôïc-cuõng rôøi boû. Ñaït ñöôïc laø nhôø vaøo gia haïnh. Rôøi boû thì hoaëc laø vì vöôït qua phaïm vi giôùi haïn, hoaëc laø vì rôøi boû Chuùng

ñoàng phaàn, chöù khoâng vì lui suït. Laïi coù lôïi ích toát ñeïp gì? Nghóa laø cuoái cuøng khoâng lui suït, khoâng gaây ra nghieäp voâ giaùn, khoâng rôi vaøo neõo aùc. Theá ñeä nhaát phaùp cuõng ñaït ñöôïc-cuõng rôøi boû. Ñaït ñöôïc laø nhôø vaøo gia haïnh. Rôøi boû laø vì vöôït qua phaïm vi giôùi haïn, chöù khoâng vì lui suït, cuõng khoâng vì rôøi boû Chuùng ñoàng phaàn. Laïi coù lôïi ích toát ñeïp gì? Bôûi vì coù theå laøm ñaúng voâ giaùn duyeân, tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh. Coù Sö khaùc noùi: Noaõn cuõng ñaït ñöôïc-cuõng rôøi boû, nhö tröôùc ñaõ noùi. Rôøi boû Noaõn naøy roài, cuõng gaây ra nghieäp voâ giaùn, cuõng rôi vì neõo aùc, coù lôïi ích toát ñeïp gì? Bôûi vì coù theå laøm nhaân quyeát ñònh cho Nieát-baøn, vaø cuoái cuøng coù theå khoâng ñoaïn maát thieän caên. Neáu nhö vaäy thì Thieân Thuï phaûi laø chöa ñaït ñöôïc Noaõn, vì ngöôøi aáy khôûi leân taø kieán ñoaïn maát thieän caên. Ñaûnh cuõng ñaït ñöôïc-cuõng rôøi boû, nhö tröôùc ñaõ noùi. Rôøi boû Ñaûnh naøy roài cuõng rôi vaøo neõo aùc, laïi coù lôïi ích toát ñeïp gì? Bôûi vì khoâng gaây ra nghieäp voâ gian. Nhaãn cuõng ñaït ñöôïc-cuõng rôøi boû, nhö tröôùc ñaõ noùi. Laïi coù lôïi ích toát ñeïp

gì? Ñoù laø cuoái cuøng khoâng lui suït, khoâng rôi vaøo neõo aùc, khoâng chaáp tröôùc theo ngaõ. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì OÂ-ba-ly-thaát-lôïi-cuùc-ña, Chæ-man ñeá ngöõ (Öông-quaät-ma- la)..., phaûi laø chöa ñaït ñöôïc Nhaãn, vì hoï chaáp coù Ngaõ, choáng cöï vôùi Ñöùc Phaät? Ñaùp: Hoï muoán luaän baøn maø giaû laäp coù Ngaõ, chöù thaät söï khoâng chaáp tröôùc. Theá ñeä nhaát phaùp thì nhöõng vaán ñeà veà ñaït ñöôïc vaø rôøi boû, ñeàu nhö tröôùc ñaõ noùi.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.